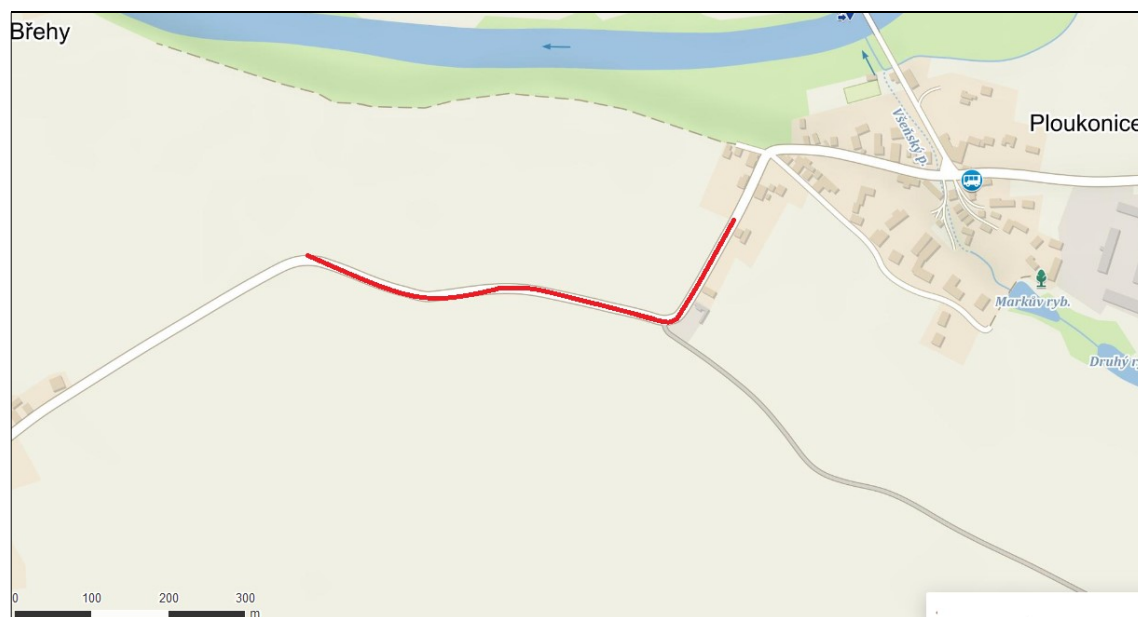

BIOLOGICKÉ POSOUZENÍ

Biologické posouzení stromořadí mezi obcemi Ploukonice a Doubrava

Posuzovaným územím je liniová zeleň rostoucí podél komunikace č. 27290 vedoucí od obce Ploukonice směrem na Doubravu. Mapování bylo ukončeno v souladu s projektem na hranici Libereckého kraje.

Dřeviny podél silnice tvoří výhradně jabloně. Jedná se o pozůstatek někdejší aleje, která nebyla dosazována ani výrazněji poškozována ořezem. Stromy jsou v poměrně dobrém stavu, jen některé z nich mají polámané koruny a proschlé větve, vzácně dutiny. Keřový podrost v aleji najdeme velmi vzácně, výjimečně zůstává zachován keř u paty kmene některého stromu či prořídle křoví za příkopem podél hrany pole.

Mapa lokality – Sledovaný úsek na západním konci končí na hranici Libereckého kraje.

V širším okolí mapované silnice se prakticky nenacházejí další dřeviny, čemuž odpovídá i nízký počet ptáků zjištěný v předmětné aleji.

Výsadba mladých ovocných dřevin byla nedávno realizována podél cyklostezky směrem k Letišti Všeň, prozatím však toto stromořadí nepředstavuje pro živočichy hodnotný biotop. Atraktivnější plochy se nacházejí nejbližší cca 200 metrů severním směrem v porostech podél řeky Jizery. Jižně od silnice se do vzdálenosti více než kilometr rozkládá rozsáhlé pole.

S ohledem na zemědělský charakter okolní krajiny a minimum stromů i keřů v okolí lze považovat předmětnou alej za důležitý interakční prvek v krajině.

Metodika provedeného monitoringu:

Výskyt živočichů na předmětné lokalitě byl sledován především s ohledem na ornitofaunu.

Lokalita byla navštívena na konci března 2020.

Stromy v aleji byly jednotlivě prohlédnuty za účelem zhodnocení stavu dutin z pohledu možných hnízdišť ptáků a dočasných či dlouhodobých úkrytů pro netopýry. Přítomnost těchto živočichů je sledována podle typických znaků (zbytky trusu, škrábance na kůře, hnízda, posouzení vhodnosti dutin k osídlení netopýry).

K monitoringu výskytu ptačích druhů v aleji a jejím okolí sloužily vokalizační projevy ptáků (zpěv) a přímá pozorování. Jednotlivé terénní návštěvy však nemohou plně nahradit dlouhodobé sledování lokality. Další informace týkající se zvláště chráněných druhů ptáků, které by mohly být realizací projektu dotčeny, proto doplnila recentní data z Náleзовé databáze ochrany přírody AOPK ČR (dále jen „NDOP“).

Zjištěné druhy živočichů

Ptačí druhy zjištěné na lokalitě v rámci zoologického mapování shrnuje následující tabulka s vyznačením druhů zvláště chráněných podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb, o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZCHD“). Druhy částečně vázané na stromový porost aleje (eventuálně navazující keřový podrost) jsou vyznačeny tučně.

Český název	Vědecký název	Stav ochrany podle legislativy
kos černý	<i>Turdus merula</i>	kriticky ohrožený
špaček obecný	<i>Sturnus vulgaris</i>	
skřivan polní	<i>Alauda arvensis</i>	
sýkora koňadra	<i>Parus major</i>	
sýkora modřinka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	
vrabec domácí	<i>Passer domesticus</i>	
vrána obecná	<i>Corvus corone</i>	
káně lesní	<i>Buteo buteo</i>	
jeřáb popelavý	<i>Grus grus</i>	

Tabulka 1.: Druhy zjištěné na sledované lokalitě. Tučně jsou vyznačeni ptáci, kteří mají silnější vazbu na doprovodnou vegetaci rostoucí podél silnice.

Stromy ve sledované aleji jsou v poměrně dobrém stavu, přesto zde na několika místech nalezneme dutiny, což bývá pro starší jabloně typické. Stárnoucí dřevo ovocných stromů může být využíváno dřevokazným hmyzem. Dutiny v tomto úseku nebyly dobře přístupné.

Pobytové stopy netopýrů v aleji zjištěny nebyly.

Komentář k zjištěným výsledkům

Sledované území nemá vhodné parametry pro početnější výskyt ptačích druhů vázaných na liniovou zeleň. Remízky či keřové plochy v okolí zcela chybí, samotná alej má jen velmi málo keřového podrostu. Na dřeviny podél silnice je nicméně nutné pohlížet jako na

BIOLOGICKÉ POSOUZENÍ

velmi důležitý prvek, neboť se jedná o jeden z mála dřevinných pásů v holé zemědělské krajině.

Lokalita byla navštívena v druhé půli března 2020, což je poměrně časný termín. Některé ptačí druhy se s velkou pravděpodobností ještě nevrátily ze zimovišť. S ohledem na údaje v databázi NDOP (ptačí druhy okolní krajiny) by se opomenutí z tohoto důvodu mohlo týkat např. ZCHD ťuhýka obecného či bramborníčků. Charakter lokality a širšího okolí však v daném případě nebude pro žádného z těchto ptáků vhodný. Nenacházejí se zde rozsáhlejší keřové porosty ani nesekané části se vzrostlými bylinami v okrajích okolních polí. V sousední, cca 1,5 km vzdálené aleji (mezi Všení a Žďárem), byl zjištěn výskyt ZCHD ťuhýka šedého. Ani ten však, s ohledem na výše uvedenou charakteristiku porostu, pravděpodobně nebude okolí mapované silnice využívat.

Jediným ZCHD skutečně zjištěným při terénním šetření byl paradoxně jeřáb popelavý (přelet dvou ptáků nad alejí). Tito ptáci však vyhledávají zcela jiný biotop a jejich vztah ke sledované lokalitě je nulový.

Na dřevinách podél sledované komunikace nebyl při terénním průzkumu zaznamenán výskyt netopýrů. Některé stromové druhy letounů mohou individuálně využívat dutiny ve starých jabloních, s ohledem na charakter dutin a jejich velikost je však výskyt netopýrů v předmětné aleji nepravděpodobný.

Závěr zoologického monitoringu a doporučení k realizaci projektu

V mapované oblasti nebyl v terénu zjištěn výskyt ZCHD ptáka, který by měl vazbu ke sledované aleji. S ohledem na charakter aleje, velkou vzdálenost od dalších porostů a chybějící křoviny není pravděpodobný ani výskyt dalších ZCHD, které se v širším okolí mohou vyskytovat podle údajů z databáze NDOP (např. ťuhýci, bramborníci).

Plánované zásahy do dřevin je nutné vždy provádět mimo období hnízdění ptáků. Doporučuji podpořit dosadbu této aleje a její zachování do budoucna především s ohledem na unikátnost tohoto prvku a celkový nedostatek jiných dřevin v blízkém okolí.

Přítomnost netopýrů nebyla v aleji zjištěna, s ohledem na stav a charakter dřevin není příliš pravděpodobná.

Zpracovatel průzkumu:

Mgr. Olga Hušková

Použitá literatura a další zdroje:

AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. 2020-03-30

Netopýři v lesích: doporučení pro lesnickou praxi – Cepáková, E., Hort, L., vydala Česká společnost pro ochranu netopýrů (ČESON) roku 2013

Zákon o ochraně přírody a krajiny, č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Mapové podklady podle www.mapy.cz

Obrazová příloha:

Obr.1: Pozůstatek stromořadí u obce Ploukonice

Obr. 2: Zachovalý úsek jabloňové aleje ve směru k Doubravě